

Chắc rằng người đi chợ sẽ không thể tin được câu chuyện tình do tác giả Tràm Cà Mau viết là có thật trong cõi đời này.

Đúng gì! Mẹ tôi Việt Kiều có tuổi, và Việt Nam cũng có tuổi, tôi không nhận sự c, m o, khô đét và mù lòa mà ngày xưa, khi tôi mới ở quê, ông đã đến nh cũng làm vì giúp cú sét ái tình, nhà ng b gia đình ngăn cản. Còn bây giờ, ông là h: “Là thật, năm mới ở quê, mẹ n y và b ngăn cản đã đành. Bây giờ sáu mới ở quê, mẹ n y và, cũng b ngăn cản đi. Thì thì chờ đến khi xu ng là mới h t t c t sao?”

Ngồi ở ghế thì u cũng không tin B n .

Nhưng mẹ tôi đi chợ hãy đi chợ thật ng thật văn chương bình dân trong ngôn ngữ dí d m của Tràm Cà Mau, và để hiểu thêm một số thơ ng của Qu ng Tr , mình đi t c a để a để u gì i tuy n VNCH ngày xưa.

Cái tin mẹ Ty sắp ly hôn Việt Kiều, truyền mi ng loan đi nhanh như gió, làm ch n đ ng c m y làng trong huyện Tri u Phong. Không ai tin là chuyện thật, ng i ta công khai xô bàn tán. Nhưng cái tin này đã làm n c lòng và lên tinh thần đám đàn bà goá, và các cô gái mu n ch ng trong c t nh. Mẹ Ty đã già khú đ , trên sáu m i tu i r i, xu xí m o, khô đét vì đói ăn nhiều năm, ch còn da b c x ng, răng cái còn cái m t, l i mù lòa, d dáy, nghèo r t mừng t i, có thể đi ăn xin. Thế mà có Việt Kiều M v xin c i. Câu chuyện g n nh hoang đ ng, ng i t nh táo khó lòng tin đ c. Ng i ta bàn tán:

“Chắc có âm mưu thâm độc chi đây, ch c i mẹ Ty và mà làm gì? Đem bán cho nhà th , chúng cũng r t đánh đ n b đ u. Mẹ đó mù lòa y u đ u i, cũng không đ s c làm nô l h u h cho ai đ c. Đ ng nói chuyện tình đ c, già đ n th , ch c cũng đã m c meo, héo qu t đi r i. Mẹ ch còn x ng v i da, ch có đem mà n u cao, gi “cao h c t” may ra còn có lý.”

Đám đàn ông bàn thêm:

“Con gái trỏ đũa p h -h thi u chi mà đi c i m già. C i v đem đũa t lên bàn th mà l y ch c? Hay là th ng cha Vi t Ki u đó đau b nh điên, làm chuy n trái đũa, ch i b o l y ti ng? Nghe không h p lý chút nào.”

Ông th y pháp th ng hay g i h n ng i ch t v nói chuy n th gian cũng bóp đũa, bóp trán, h a s kêu h n b m m Tý v h i cho ra l . Ông nói th m v i bà con:

“Không ch ng th ng cha Vi t Ki u là phù th y, c i m Ty v đũa gi t ch t mà luy n “thiên linh cái”, vì m Ty dù sao cũng còn “đũa ng trình”, ch a bi t đũa n h i trai.”

M y m đàn bà y u bóng vía rùn vai, lè l i s hãi, và h tin ông th y pháp nói có lý.

Chính quy n đũa ph ng cũng h p chi b đũa ng c ng s n nhi u l n, đũa th o lu n và tìm hi u lý do t i sao gã Vi t Ki u kia c i m Ty. Có âm m u gián đũa p c a đũa qu c M gài vào, dò xét tình hình “ta” không? Bí th xã báo cáo lên qu n. Bí th qu n nói:

“Không ph i âm m u gián đũa p, vì c T ng Th ng M C -Lin-T n còn đi ph t ph ăn ph gi a ch i Vi t Nam mình n a kia mà. Nh ng cũng ph i đũa cao c nh giác, đũa không có chuy n gì đáng ti c x y ra cho xã, huy n nhà.”

Ngh quy t chung c a chính quy n xã là gây khó khăn t i đa cho tên Vi t Ki u kia chán n n, mà b ý đũa nh bí m t l lũng kia đi. H tin r ng, n m quy n trong tay, thì th a s c ngăn c n đũa c cu c tình duyên tréo ngoe n y.

Ph n m Ty, nghe bàn vào, tán ra, ng i n y nói m t câu, k khác bàn vài câu, cũng đâm ra hoang mang, và s . Nghi ng đũa n cái t m lòng c a ông Thu, ng i Vi t Ki u mu n c i m làm v . Nh ng l i bàn tán kia, đũa có lý, không ph i đũa ng đũa ng lên.

H n năm m i năm tr c, khi ông Thu m i m i lăm tu i, g p bà Ty, thì b “cú sét ái tình” đánh cho ngã g c. C gan v nhà xin c i v , b b ông đánh cho m t tr n đòn qu n đít, nên tình

Hết Tình Hết Sinh

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 15 Tháng 1 Năm 2010 09:01

Phôi đã ăn năm chục ngói. Mẹ Ty nghe mà lo lắng bỏ:

“Mình thách cỏi cao quá, lo lắng ta không lo n, rôi bỏ đi thì u ng. Mà mình thì đã tra (già) lom rôi. Cỏi tui chĩa đeo ki ng, đeo xuy n, chĩa có đeo vô, cũng c n ch t, mà tr n (x u h) n a.”

Một bà n t l n:

“Tra thì tra, chĩa chĩa ng l cho không, cóc đòi chi c? Đ ng t làm mình m t giá. H n không cỏi thì thôi.”

Nghe nói vậy, mẹ Ty gi t mình tái m t, ng i th ng i ra. Một bà khác ti p l i:

“Nì, m đ ng lo, Vi t Ki u giàu lom. Ng i nào cũng lái xe h i, nhà l u. Mình không đòi là d i. Mà cũng ph i đ l “tam sênh” m i đ c. Ba l , d m m t, đám h i, đám cỏi đàng hoàng, chĩa không ph i đem xe v b t cóc ch y đi. Làng n c không ch u cho m ch u thi t thòi mô. M mà không đòi, thì chúng tôi cũng đ ng ra, đ i di n nhà gái mà đòi”

M Ty h t ho ng nói nhỏ nh :

“Thôi thôi, m y m , m y thím i. M n rình rang chi thêm x u m t. M y ch c năm ni, có đám cỏi mô trong làng mà đ ba l ? Tui nghèo kh , chĩa có ph i cãnh vàng lá ng c chi mô.”

“Đám cỏi trong làng mình, không đ ba l là vì bên r nghèo. Ph i “gi n đ n” l i, chĩa không thì trai, gái, không v , không chĩa ng c làng sao? Mình nh m s c ng i ta có, m i đòi. M lo chi?”

Th y bà con áp l c quá, mẹ Ty ôm m t khóc. Ng i ta b i thêm:

Hết Tình Hết Sinh

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 15 Tháng 1 Năm 2010 09:01

“Mà mà d*ị*, thì có c*ả* làng khôn. Đòi là đòi cho m*ình*, ch*úng* có đòi cho chúng tui mô. Sinh l*à* mà đòi đ*ể* c*ả*, thì m*ình* cũng c*ả* t*ên* đi, sau n*h*y làm c*ả* a, phòng khi n*h*y khi kia, ch*úng* chúng tui có l*à* i chi?”

M*ỹ* Ty đem nh*ớ* ng*ười* l*à* i thách c*ả* i c*ả* a bà con nói l*à* i cho ông Thu nghe. Nh*ớ* ng*ười* m*ình* không quên thêm m*ột* câu r*ằng*, n*h*u ông không có, và không ch*úng* u thì thôi, m*ình* không đòi h*à* i chi c*ả*.

Ông Thu c*ả* i và nói, đó là “chuy*ên* nh*ớ*”. Vòng, xuy*ên*, hoa tai, n*h*u m*ình* mu*ốn*, thì ông s*ẽ* mua cho m*ình*. Nh*ớ* ng*ười* hai trăm ph*ần* c*ả* i cau tr*ẻ* u, trà bánh, thì không, phí ph*ải* m*ất* vô ích. M*ỹ* Ty nghe mà m*ình* ng, sung s*ẽ* ng và nói:

“Thôi, thôi, đ*ể* ng vòng xuy*ên* chi c*ả*. X*ả* a nay không đeo, bi ch*úng* đeo vô, ng*ười* a ngáy không ch*úng* u đ*ể* c*ả* mô. Đeo vô, tr*ẻ* n*h* m*ình*.”

Khi g*ặp* l*à* i m*ỹ* Ty trong hoàn c*ảnh* mù loà, đói rách l*à* nh*ớ* o, ông Thu mu*ốn* đem m*ình* v*ề* Sài Gòn *đ* t*ên* m*ình*. Thuê nhà, thuê ng*ười* chăm nom m*ình* trong th*ời* gian ch*úng* đ*ể* i. Khi đ*ể* y đ*ể* th*ời* t*ên* c*ả*, và đ*ể* c*ả* s*ẽ* di trú M*ỹ* ch*úng* p thu*ận*, ông s*ẽ* đ*ể* a m*ình* v*ề* California. Nh*ớ* ng*ười* vì bà con, làng n*h*ớ c*ả* xúi đ*ể* c*ả*, m*ỹ* Ty nh*ớ* t đ*ể* nh không ch*úng* u ra kh*ỏi* làng, khi ch*úng* a có đám c*ả* i, ch*úng* a có hôn thú, và ch*úng* a có gi*ống* y máy bay đi M*ỹ*. M*ỹ* khóc và nói:

“Bà con d*ể* n tui đ*ể* ng có đi mô c*ả*. Đi ra kh*ỏi* làng, vô t*ên* Sài Gòn xa xôi, l*à* anh đ*ể* i ý, b*ên* tui b*ên* v*ề* n*h* i xa l*à*, m*ình* r*ằng* mà tui có t*ên*, có ph*ải* ng t*ên* v*ề* l*à* i làng. Mà v*ề* l*à* i cũng không đ*ể* c*ả* mô. Thiên h*à* c*ả* i cho thú i đ*ể* u. Tra ch*úng* ng ni tu*ổi* i r*ằng* i mà còn b*ên* làng đi theo trai, b*ên* ph*ải* tình, mang xác v*ề*. X*ả* u h*à* l*à* m*ình*.”

Ông Thu ôm đ*ể* u th*ời* dài. B*ên* t m*ỹ* Ty đã b*ên* xóm gi*ống* ng bàn ra, tán vào, khuyên b*ên* o n*h*y n*h*. Không h*à* n nh*ớ* ng l*à* i khuyên đó hoàn toàn vô lý. Ông nh*ớ* nh*ớ* nói v*ề* i m*ỹ* Ty:

“Vi*ết* c gì ph*ải* s*ẽ* ng thêm trong cái ch*ời* tranh đ*ể* t nát n*h*y n*h* a. Thi*ết* u th*ời* n ph*ải* ng t*ên*, *đ* m th*ời* p, m*ình* a lu*ôn* n n*h* ng chi*ều* u. Kh*ỏi* đã nhi*ều* u r*ằng* i, không t*ên* i gì kh*ỏi* thêm.”

Mỹ Ty nói rất tự nhiên:

“Mấy chục năm sống nơi đây, cũng đã quen rồi, tui không thấy khó khăn gì. Đói thì có, rách thì có. Nếu được cơm ăn hàng ngày là quá quý rồi. Tui không dám mơ ước gì chi hết.”

“Nếu Ty nhốt được nh không ra khỏi làng, thì kiếm nhà nào rộng rãi, khang trang, tui thuê cho mà.”

“Nhà ai rộng rãi. Không ai dè chừng cho thuê mô. Ở nhà ni, có chút mô mà sống. Nếu ở nhà ni mà chết, thì chết từ lâu rồi. Cứ cho tui ở nhà ni, đừng bắt tui đi nơi khác. Tôi nghỉ ngơi.”

Ông Thu chịu thua, không muốn ép Mỹ Ty dời đi nơi khác, phẫn lòng lắm. Ông nhủ nghĩ tới bà con bên ngoài thuê thuê tu bổ lại căn chòi, lập lại mái, che phên, làm cửa sổ ngăn muỗi, câu đi n, bắt cho một chiếc quạt máy. Mỹ Ty nói:

“Sửa phên, lập nhà thì được. Câu đi n chi cho phí. Tui mù loà, ngày như đêm, cần chi đèn đóm. Bắt quạt máy miễn chi, nó rất xuồng, bắt được. Khi mô nóng, ra ngồi bên hè, lấy mo cau mà quạt cũng đỡ mát rồi.”

Ông Thu thuê một đứa cháu họ của Mỹ Ty, dời nó chung đũa chăm sóc, đi chợ, nếu nó cần gì cho mẹ. Mỗi ngày mẹ được ăn cơm không dời khoai sống, có cá kho, thịt luộc. Mỹ Ty sung sướng hẳn hẳn. Mẹ nói với đứa cháu:

“Ăn sang phung phí như ri, ngày mô cũng thất, cá, thì có núi của cũng sống. Thôi, đừng hoang phí nữa. Cứ cơm trắng với mì m nêm, mì m ruốc, rau luộc là đủ, sung sướng lắm rồi.”

Đứa cháu cười nói:

“Đông Thu đã đưa a tìn cho chú Hai, dặn phát tìn cho cháu. Ông lo. Ông mà ăn ngon, thì cháu cũng đừng c ăn ngon theo. Cậu đi, chớ a khi mô cháu đừng c ăn no, sung sướng, như bây chớ c. Cháu hồi thì t, Ông đừng gi u cháu nghe. Ông b th “bùa” chi, mà dặn ông Thu Viết ki u mê Ông r a? D y cho cháu v i. Cháu th ông th ông B ông, mà hồi n c l tít đi, như không bi t chi h t.”

“M n i mi. Bùa chú chi mô. Ng i ta b bên M, tau đây, mù loà, có bùa cũng không b đ c. Mi ng ăn ng th t, hồi n lành, tr i th ông nên đem dặn ông Thu mi v đây cho tau.”

M Vàng ng i trong xóm, tr c đây th ông hay cho m Ty khoai s n, ghé nhà ng i nói chuyện, tr c khi ra v nói:

“Mai m t o qua M, làm ra tìn, đừng quên tui. Như g i v cho nhi u nhi u, đừng tui xây g ch, l p ngôi căn nhà nghe.”

Chú Tr ông dặn dò tha thì t:

“Tui bi t ch t t l m, qua M th nào cũng g i tìn v cho tui mua c p trâu, đi cày thuê. Cậu đi tui, m c có đ c con trâu, ch không giúp, thì không khi mô có. Đừng vì giàu sang sung sướng mà quên bà con nghèo.”

M Ty hoang mang l m, như ng c nói th t như ng ý nghĩ trong lòng m :

“S không có, ch có thì ph i nghĩ đ n bà con, ph i chia x c m áo cho nhau ch. Như bà con đã chia khoai s n cho tui s ng m y ch c năm ni. Cậu đừng có lo. Tui mà có c a thì chia h t. Nghe bà con nói chuyện, tui nghĩ là Tây, M nó ngu l m, đ tìn, đ c a ngoài đ ông, cho mình qua đó mà h t, như h t c t trâu ngoài ru ng”

M Vi n, nhà xóm trên, có đ a con gái ba m i lăm tu i b ly d. Cô n y v v i cha m. M Vi n đ n năn m Tý, đ ngh th ông th ông:

Hết Tình Hết Sinh

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 15 Tháng 1 Năm 2010 09:01

“Chị tra (già) rồi, đi Tây, đi M làm chi, bên đó làm nh làm m, chị u không nói mô. Mà đã tra d ri (già nh th n y), còn đi y dôn (ch ng), thiên h, làng n c, con nít, chúng nó c i cho thú t (th i đ u). Tr n m (x u h). Thôi thì chị nh ng ông Vi t Ki u đó cho con Th i nhà tui, h n còn tr, chị u đ c l nh, có th giúp ông Vi t Ki u nhi u chuy n, đ cho ông vài ba đ a con. Ph n chị, thì đây đã quen, đi mô cho m t.”

M Ty nghe mà r ng rung n c m t, vì xa nay đã quen b thiên h chèn ép mà không dám kêu ca. M nói nho nh, s m t lòng m Vi n:

“Chuy n đó, thì tùy ông Vi t Ki u, n u tui chị u nh ng, li u ông n có chị u hay không?”

M Vi n gi c :

“Răng mà không chị u. Con Th i còn tr, còn đ p, kh e m nh, chị có m o b nh ho n nh, nh ai đó mô. Thì chị c nói cho đ n khi ông n chị u. Không nói thì m n răng ng i ta bi t. “

“Tui không dám nói mô.”

“T i răng mà không dám nói ? Có chị t chóc chi mô?”

M Tý khóc r m r t:

“Ch t tui cũng không dám nói. Chị có gan thì nói th ng v i ông Thu đi. Nói đ c thì tui chị u nh ng”

Nói đ n đó, m Ty t i thân quá, khóc oà lên. T ng nh đã m t ông Thu r i. Đ a cháu sẵn sóc m Ty, nghe mà gi n quá, xen vô, nói l n ti ng:

Hết Tình Hối Sinh

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 15 Tháng 1 Năm 2010 09:01

“Cái m̄ Vī n ni vô doang (vô duyên) ch̄ a t̄. Nḡ i ta ã ng dau (yêu nhau) c̄ m̄ y ch̄ c năm ni, đêm ngày th̄ ng đ̄ (nh̄). Ch̄ Th̄ i con c̄ a m̄, m̄ p thù lù, b̄ ch̄ ng ch̄, b̄ li đ̄, ch̄ có quý báu chi. Có tình nghĩa chi mà nh̄ y vô đòi dành ăn. ã bên đó, đ̄ m Tây, đ̄ m M̄ đ̄ p nh̄ tiên, nh̄ thánh, tr̄ ng nh̄ tr̄ ng gà bóc, ông còn ch̄ a ch̄ u n̄ a, hū ng chi con c̄ a m̄, th̄ m vô mô.”

M̄ Vī n gī n đ̄ nghī n răng gào lên:

“Nì, cái con qū cái, tau b̄ (v̄) cho vắng răng ra bi ch̄. Vī c chi mà mi xía vô chuȳ n nḡ i ta? Mi bī t chi mà nói. Câm cái m̄ m̄ i.”

Đ̄ a cháu tr̄ treo:

“Nói ngang x̄ ng đ̄ r̄ a (nh̄ v̄ y), qū s̄ nghe cũng không l̄ t tai. T̄ c đ̄ n nghī n h̄ ng.”

Có nhī u nḡ i n̄ a, đ̄ n b̄ t m̄ Ty h̄ a h̄ n đ̄ đī u. Ông ch̄ t̄ ch xã cũng nói v̄ i m̄ Ty, yêu c̄ u ông Thu giúp đ̄, ã ng h̄ m̄ t món tī n, đ̄ đ̄ xây l̄ i l̄ i tr̄ s̄ ū ban hành chánh xã cho khang trang h̄ n. M̄ Ty đ̄ o đ̄ t nh̄ ng l̄ i yêu c̄ u c̄ a bà con đ̄ n ông Thu. Ông c̄ i hī n:

“T̄ i nghī p bà con quá. Ch̄ c qua M̄, tui v̄ i m̄ ph̄ i t̄ ch̄ c m̄ t băng c̄ p, đi ăn c̄ p ngân hàng, đem tī n v̄ giúp bà con mình.”

M̄ Ty không hī u l̄ i nói đùa c̄ a ông Thu, h̄ t hō ng nói:

“Đi ăn c̄ p? Tui không làm đ̄ c mô. Tui mù loà, m̄ n răng mà ch̄ y tr̄ n cho k̄ p. E cũng ã từ r̄ c x̄ ng. R̄ a thì lâu ni, ã bên M̄, eng làm vī c chi?”

“Đi cày”- Ý ông Thu mū n nói đi làm c̄ c nh̄ c nh̄ đi cày v̄ y, nh̄ ng m̄ Ty không hī u, h̄ i:

“Ruống có diều (nhều) không? Đều c m y sào? Qua bên đó, tui cũng giúp xay lúa, giã gạo đều c”

“Bây ch thì v h u r i, ngh đi cày.”

“ R a thì l y chi mà ăn ?”

“Ti n đ òng” (đ òng) – Ông Thu nói tiếng Quống Tr cho m Ty d hi u.

M Thu xuống giống, nói nh nh s ng i khác nghe đ c:

“Đ òng diều (nhều) không? Đều c năm l ng không?”

“Đều c”

“R a thì giàu quá! Chôn cho k . Coi chống b tr m h t, không có ăn, kh l m đó.”

Gian nan l m, ông Thu m i hoàn t t đ c th t c, đ a m Ty v M . Phía chính quy n Vi t Nam làm khó khăn, ông ph i v t v ch y mua gi y khai sinh, ph i nh ng i đút lót ti n mua các lo i gi y t ch ng minh c n thi t. B ngo i giao và di trú M nghi ng ông âm m u đ a ng i nh p l u qua khe h c a pháp lu t. Ông c g ng gi i thích v s thành th t c a ông, mà không ai tin. Giá nh ông c i m t cô gái tr , đ p, thì đ c d dàng thông qua. Ông k câu chuyện tình h n n a th k c a ông cho viên ch c t oà đ i s M nghe, h càng không tin h n, cho r ng ông b a chuyện. Cu i cùng, ông ph i thuê lu t s can thi p, và nh thêm dân bi u, ngh sĩ vùng ông i vi t th cho b ngo i giao và s di trú. Th i gian th t c gi y t dài h n g p đôi bình th ng.

Trên máy bay v M , ng i bên c nh m Ty, ông Thu th y tình th ng d t dào r n lên trong tim.

Hết Tình Hết Sinh

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 15 Tháng 1 Năm 2010 09:01

Nhìn m Ty ng i d a ng a đang l m ng , ông th y m đ p h n c “con Ty” m i b n tu i ngày x a có cái răng kh nh. Ông h ng kh i, hát nho nh b n nh c Su i M c a Văn Cao: “... t ng h n mùa x a xây nhà bên su i, nghe su i róc rách trôi, hoa l ng h ng ngát, đàn nai đùa trong khóm lá vàng t i...”

M Ty, quay m t l i nói:

“Eng hát hay quá”

Ông Thu c i:

“Không hay b ng Ty nói về O N ng mô.”

Ông Thu vu t nh bàn tay khô x ng, s n sùi c a m Ty, mà lòng vui r n rã.